

Medische term	Synoniemen	Uitleg van medische term
Aanvullende radiotherapie	<i>Adjuvante radiotherapie</i>	De bestraling wordt gegeven na een andere behandeling. Vaak is die andere behandeling een operatie.
Adjuvant		Adjuvant betekent aanvullend. Een adjuvante behandeling is een aanvullende behandeling. Vaak gaat het om een adjuvante behandeling na de operatie.
Afwachtend beleid	<i>Expectatief beleid</i>	Er zijn uitzaaiingen in de lymfeklieren van de borst gevonden. Als de uitzaaiingen nog heel klein zijn, kan de arts voorstellen om niet direct een behandeling te geven, maar af te wachten hoe de ziekte zich ontwikkelt.
Alopecia	<i>Haaruitval</i>	Het haar valt opeens uit. Op het lichaam ontstaan kale plekken zonder haar. Meestal groeit het haar weer terug.
Anafylactische reactie		Een plotselinge en sterke allergische reactie die kan ontstaan bij het gebruik van bepaalde medicijnen.
Anemie	<i>Bloedarmoede</i>	Bij bloedarmoede zijn er te weinig rode bloedcellen in het bloed. Het bloed kan dan te weinig zuurstof naar de lichaamscellen brengen.
Anti-emetica		Medicijnen tegen misselijkheid en overgeven.
Aromataseremmer	<i>Anastrozol, antihormonen, exemestaan, letrozol</i>	Een aromataseremmer is een medicijn. Het remt de aanmaak van hormonen. Een aromataseremmer is een vorm van hormoontherapie.
Artralgie	<i>Gewrichtspijn</i>	Pijn in de gewrichten.
Asthenie	<i>Krachtsvermindering</i>	Algemene zwakte van het lichaam, verlies van kracht en vermoeidheid.
Asymmetrie		De mammografie laat een verschil zien tussen de linkerborst en de rechterborst. Dit kan een teken zijn dat iemand borstkanker heeft. Om meer te weten te komen, kan de arts nader onderzoek verrichten.
Atypische cellen	<i>Afwijkende cellen</i>	Dit zijn cellen die niet als normale cellen zijn, maar ook niet kwaadaardig.
Autosomaal dominante overerving		Een ouder kan een erfelijke aanleg voor een ziekte doorgeven aan zijn of haar kind. Dit heet overerving. Wanneer dit autosomaal is, speelt het geslacht geen rol. Dan kunnen zowel mannen als vrouwen de aanleg doorgeven aan hun kinderen. En zonen en dochters hebben evenveel kans om de aanleg te erven. Wanneer de overerving dominant is, betekent dit dat het risico op de ziekte wanneer 1 van de ouders de aanleg doorgeeft aan het kind. Erfelijke

		aanleg voor kanker is bijna altijd autosomaal, en meestal ook dominant.
Autosomaal recessieve overerving		Een ouder kan een erfelijke aanleg voor een ziekte doorgeven aan zijn of haar kind. Dit heet overerving. Wanneer dit autosomaal is, speelt het geslacht geen rol. Dan kunnen zowel mannen als vrouwen de aanleg doorgeven aan hun kinderen. En zonen en dochters hebben evenveel kans om de aanleg te erven. Wanneer de overerving recessief is, betekent dit dat het risico op de ziekte bestaat pas wanneer beide ouders de aanleg doorgeven aan het kind. De ouders zijn drager van de ziekte, maar hebben zelf de ziekte niet. Als 1 van de ouders de aanleg doorgeeft, wordt het kind ook drager, maar ontwikkelt het kind de ziekte niet. Bij kanker komt een erfelijk recessieve aanleg niet vaak voor.
Autosomale overerving		Een ouder kan een erfelijke aanleg voor een ziekte doorgeven aan zijn of haar kind. Dit heet overerving. Wanneer dit autosomaal is, betekent het dat het geslacht geen rol speelt. Zowel mannen als vrouwen kunnen de aanleg doorgeven aan hun kinderen. Zonen en dochters hebben evenveel kans om de aanleg te erven. Erfelijke aanleg voor kanker is bijna altijd autosomaal.
Axilla	<i>Oksel</i>	Dit betekent: oksel.
Axilla level 1, 2, 3, 4		Axilla betekent oksel. Met axilla level wordt bedoeld: een bepaald gebied in de oksel waar lymfeklieren kunnen liggen. De oksel heeft 4 lymfekliergebieden (levels). Die lopen vanaf de oksel tot boven het sleutelbeen. De gebieden zijn met elkaar verbonden. In deze lymfekliergebieden kunnen uitzaaiingen zitten. Met axilla level 1,2,3 en/of 4 geeft de arts aan welke gebieden in de oksel bestraling moeten krijgen.
Axillair		In de oksel.
Axillaire klier	<i>Okselklier</i>	Een lymfeklier in de oksel. Als borstkanker uitzaait, is dat vaak als eerste naar de lymfeklieren in de oksel.
Axillaire load		Dit is een maat voor het aantal lymfeklieren in de oksel met uitzaaiingen. Bij een lage axillaire load zitten er in maximaal 4 lymfeklieren uitzaaiingen. Bij een hoge axillaire load zijn er in meer dan 4 lymfeklieren kankercellen gevonden.

Axillaire lymfadenopathie		Op beeldvormend onderzoek zijn 1 of meerdere lymfeklieren uit de oksel te zien. Dit kan een reden zijn om dit nader te onderzoeken, bijvoorbeeld met een echografie van de oksel.
Beenmergsuppressie		De behandeling tegen kanker remt de werking van het beenmerg. Hierdoor maakt het beenmerg minder bloedcellen aan.
Behandelplan		In het behandelplan staat welke behandelingen het best passen bij de soort borstkanker, het stadium van de ziekte en de persoonlijke situatie van degene met kanker. De behandelend arts (vaak de chirurg) stelt het behandelplan op samen met de patiënt en met het multidisciplinaire overleg.
Benigne	<i>Goedaardig</i>	Als een tumor goedaardig is, kunnen de cellen niet uitzaaien naar andere delen van het lichaam. Een goedaardige tumor kan wel groeien en op de weefsels eromheen gaan drukken. De arts bespreekt of een behandeling nodig is.
Bestraling	<i>Radiotherapie, RTx</i>	Bestraling is de behandeling van kanker met straling. Het doel is kankercellen te vernietigen en tegelijk gezonde cellen zoveel mogelijk te sparen. Bestraling is een plaatselijke behandeling: het deel van het lichaam waar kankercellen zitten of eerst zaten, krijgt bestraling.
Bevolkingsonderzoek	<i>BVO</i>	Onderzoek onder de bevolking om kanker vroeg op te sporen. In Nederland zijn er voor kanker 3 bevolkingsonderzoeken: voor borstkanker, darmkanker en baarmoederhalskanker.
Bilateraal		Aan 2 kanten. Bij borstkanker betekent het meestal: in beide borsten.
Biopsie	<i>Biopt</i>	Bij een biopsie haalt de arts 1 of meerdere stukjes weefsel weg van de plaats van de afwijking. Dit weefsel heet een biopt. De arts doet de biopsie met een dikke naald en verdooft de borst en huid vooraf. Via een klein sneetje in de huid gaat een naald de borst in. Het biopt dat is weggehaald uit het lichaam, gaat voor onderzoek naar het laboratorium. Met dit onderzoek kan de arts de diagnose stellen.
BI-RADS	<i>BI-RADS classificatie, Breast Imaging Reporting and Data System</i>	De uitslag van beeldvormend onderzoek van de borsten wordt aangegeven met BI-RADS. Er zijn 7 mogelijke uitslagen met BI-RADS. Die lopen van 0 tot 6. Hoe hoger het getal, hoe groter het risico dat het om een kwaadaardige afwijking gaat.
BI-RADS 0		De mammografie geeft niet genoeg informatie voor een definitieve uitslag. Aanvullend onderzoek of een vergelijking met eerder onderzoek is nodig om tot een uitslag te komen. De meeste

		vrouwen die BI-RADS 0 krijgen, blijken uiteindelijk geen borstkanker te hebben.
BI-RADS 1		De borst ziet er op de foto normaal uit. Er is geen afwijking gevonden.
BI-RADS 2		Er is een goedaardige afwijking gevonden in de borst. Er is geen verder onderzoek nodig.
BI-RADS 3		Er is een afwijking gevonden die heel waarschijnlijk goedaardig is. De arts kan nog een punctie doen, of na 6 maanden opnieuw beeldvormend onderzoek.
BI-RADS 4		De afwijking is verdacht. Er is verder onderzoek nodig. Een biopsie kan zorgen voor de juiste diagnose.
BI-RADS 5		Bij BI-RADS 5 is de gevonden afwijking waarschijnlijk kwaadaardig. Voor een definitieve uitslag, is een biopsie nodig.
BI-RADS 6		De diagnose borstkanker is vastgesteld.
Bisfosfonaat		Bisfosfonaten zijn medicijnen. Ze remmen het afbreken van het bot. Ze helpen dus tegen de botontkalking.
Boost	<i>Surdosage</i>	Een extra dosis bestraling op een klein gebiedje. Dit is soms nodig op de borst bij een borstsparende operatie, en heel soms na een borstamputatie. De extra dosis straling kan ook bijvoorbeeld in de oksel gegeven worden, als er nog een lymfeklier aanwezig is waarin een uitzaaiing zit. Deze boost kan tegelijk met de bestraling van het gehele gebied (SIB), of aansluitend op bestraling van het gehele gebied (sequentiële boost).
Borstamputatie	<i>Ablatio, amputatie, mastectomie</i>	Het weghalen van de hele borst met een operatie.
Borstbesparende operatie	<i>Borstsparende operatie, lumpectomie</i>	Een operatie waarbij de arts de tumor weghaalt uit de borst, maar de rest van de borst behouden blijft.
Borstkanker	<i>Mammacarcinoom</i>	Een kwaadaardige tumor in de borst.
Botscan	<i>Skeletscintigrafie</i>	Een botscan kan uitzaaiingen in de botten opsporen.
Breath-hold techniek		Het inhouden van de adem tijdens de bestraling. Door de adem tijdens de bestraling 15 tot 30 seconden in te houden, ontstaat er meer ruimte tussen het hart en de borst(wand). Zo blijft de schade aan het hart zo klein mogelijk.
Bruin-vet-activatie	<i>PET-CT</i>	Het vetweefsel in de hals en hoofd is bruin vet. Dit kan de foto's van de PET-CT-scan verstoren. Om een goede scan te kunnen maken,

		schrijft de arts van tevoren medicijnen voor die de bruin-vet-activatie doen verminderen.
CaD		Een medicijn met calcium en vitamine D, dat kan helpen tegen botontkalking.
Cardiotoxiciteit		Schade aan het hart.
Caudaal		Dit geeft de plek aan waar de tumor zit. Caudaal betekent aan de kant van de voeten. Bij borstkanker is dit onderin de borst.
CDK4/6-remmer	<i>Abemaciclib, palbociclib, ribociclib</i>	Dit is een medicijn voor uitgezaaide borstkanker. Het zorgt ervoor dat de kankercellen meer gevoelig worden voor hormonale therapie.
Chemo-immunotherapie		Een combinatie van chemotherapie en immunotherapie. Chemotherapie is de behandeling van kanker met cytostatica. Dit zijn medicijnen die kankercellen doden of hun celdeling remmen. Immunotherapie helpt het eigen afweersysteem om deze kankercellen op te ruimen.
Chemotherapie	CTx	Chemotherapie is een behandeling met cytostatica. Dit zijn medicijnen die kankercellen doden of hun celdeling remmen. Deze medicijnen verspreiden zich via het bloed door het lichaam. Ze kunnen op bijna alle plaatsen de kankercellen bereiken.
Chemotherapie-geïnduceerde menopauze		Door de chemotherapie raakt de vrouw in de overgang.
Chirurg	<i>Chirurg-oncoloog</i>	Dit is bij borstkanker meestal de hoofdbehandelaar. De chirurg voert ook de operatie aan de borst en eventueel aan de lymfeklieren uit.
Chromosomen		In elke cel zit informatie die bepaalt wanneer de cel moet gaan delen en daar weer mee moet stoppen. En ook welke functie de cel moet uitvoeren. Deze informatie heet DNA. Het DNA zit verpakt in lange strengen: de chromosomen. In iedere cel zitten 46 chromosomen. De chromosomen zitten in paren (23 paren). Van elk paar komt 1 chromosoom van de vader en het andere chromosoom van de moeder.

Clips	<i>Operatieclip</i>	Na de operatie laat de chirurg kleine metalen staafjes achter in de borst op de plek waar eerst de tumor zat. Deze staafjes zijn de operatieclips. Dit helpt de bestralingsarts bij het bepalen van het gebied dat bestraling moet krijgen. Dat is vooral belangrijk als er een extra bestralingsdosis (boost) komt op het gebied waar de tumor heeft gezeten, en als niet de hele borst bestraling krijgt, maar alleen het gebied waar de tumor zat (gedeeltelijke borstbestraling).
Conjunctivitis		Een ontsteking aan het oog.
Contralateraal		Dit geeft de plek aan waar de tumor zit. Contralateraal betekent de andere kant. Bij borstkanker betekent dit niet de borst waar de tumor zit, maar de andere borst.
Craniaal		Dit geeft de plek aan waar de tumor zit. Craniaal betekent aan de kant van het hoofd. Bij borstkanker betekent dit bovenin de borst.
cTNM		De cTNM-score zegt iets over het stadium van de borstkanker. De arts geeft deze score na lichamelijk onderzoek en beeldonderzoek, zoals de echografie en scans. De c staat voor: clinical/klinisch.
CT-scan		Een CT-scan kan uitzaaiingen van borstkanker tonen. De arts kan een CT-scan laten maken wanneer er mogelijk uitzaaiingen in het lichaam zitten. Bij borstkanker gaat een CT-scan vaak samen met een PET-scan. Dan heet het een PET-CT-scan.
Curatief		Curatief betekent genezend. Een curatieve behandeling is een behandeling die als doel heeft te genezen van de kanker.
Curve	<i>Dynamische curve</i>	De MRI-scan werkt met magnetische straling. Ook is contrastmiddel nodig. Na de toediening van het contrastmiddel ontstaat een curve. Met de curve kan de radioloog bepalen of een afwijking in de borst goedaardig of kwaadaardig is.
Cutane invasie		De tumor in de borst groeit door tot in de huid van de borst.
Cyste		Een cyste is een holte gevuld met vocht. Dit is meestal goedaardig. Als niet helemaal duidelijk is of de cyste goedaardig is, kan de arts weefsel weghalen. De arts laat onderzoeken of er kankercellen in dit weefsel zitten.
Cystitis	<i>Blaasontsteking</i>	Een ontsteking van de blaas.
Cytologie		Dit is een onderzoek van weggehaalde cellen uit de afwijking.
De novo mutatie		De erfelijke aanleg is nieuw ontstaan bij iemand. De ouders van deze persoon hebben allebei de erfelijke aanleg niet.

Dermatitis		Een ontsteking of irritatie van de huid. Dit komt door de bestraling. Bacteriën zorgen niet voor deze ontsteking. Daarom werken antibiotica niet.
Desquamatie		Schilfering van de huid, of het vervellen van de huid.
DEXA-scan	<i>Botdichtheidsmeting</i>	Een scan die de laat zien hoe sterk de botten zijn, en of er sprake is van botontkalking.
Dicht borstklierweefsel	<i>Dense borstweefsel, dicht klierweefsel, vol klierweefsel</i>	Dit betekent dat een borst in verhouding meer melkklieren en minder vetweefsel bevat. Vrouwen met zeer dicht klierweefsel hebben een hoger risico op borstkanker dan vrouwen met minder dicht klierweefsel. Daarnaast is een borst met zeer dicht klierweefsel lastiger te onderzoeken met een mammografie. Soms is daarom na de mammografie verder onderzoek nodig.
Diffuus		Dit betekent verspreid.
DNA		In elke cel zit informatie die bepaalt wanneer de cel moet gaan delen en daar weer mee moet stoppen. En ook welke functie de cel moet uitvoeren. Deze informatie heet DNA. Het zit in de kern van de cel. Ouders geven allebei de helft van hun DNA door aan hun kind. Daarom heet het DNA ook wel het erfelijk materiaal. Het DNA zit verpakt in lange strengen: de chromosomen. Op het DNA zit de informatie in stukjes. Zo'n stukje heet een gen. Het menselijk DNA heeft ongeveer 20.000 genen.
Doelgebied		Het gebied waar de bestraling moet komen.
Doelgerichte therapie	<i>Targeted therapy</i>	Doelgerichte therapie is een behandeling met medicijnen die zich specifiek richten op de kankercellen. Zo kan doelgerichte therapie kankercellen doden of de celdeling van kankercellen remmen. De medicijnen verspreiden zich via het bloed door het lichaam. Ze kunnen op bijna alle plaatsen kankercellen bereiken.
Dysfagie		Problemen met slikken. Dit kan ontstaan bij radiatie-oesophagitis: een ontsteking van de slokdarm als gevolg van de bestraling.
Dyspnoe	<i>Benauwdheid, kortademigheid</i>	Iemand heeft moeite met adem halen.
Echogeniciteit		Dit zegt iets over het aantal geluidsgolven van de echografie die terugkaatsen. De teruggekaatste geluidsgolven vormen het echobeeld. De radioloog gebruikt deze term bij het beschrijven van de resultaten van echografie.

Echografie		Echografie is een onderzoek met geluidsgolven. Deze golven zijn niet te horen. De weerkaatsing (echo) van de golven maakt organen en weefsels zichtbaar op een beeldscherm. Zo kan de arts de organen in het lichaam beoordelen en een mogelijke tumor en/of uitzaaiingen zien. Een echografie is een eenvoudig onderzoek. Tijdens het onderzoek ligt degene op een onderzoeksbank. De arts smeert gel op de huid. Hij of zij beweegt een klein apparaatje over de huid dat de geluidsgolven uitzendt. De arts kan de afbeeldingen op het beeldscherm vastleggen als foto's.
Ejectiefractie	<i>Hartfunctieonderzoek</i>	Dit zegt iets over de werking van het hart: of het hart goed pompt.
Electieve bestraling		Bestraling na de operatie. Deze bestraling wordt uit voorzorg gegeven, om kankercellen die misschien na de operatie zijn achtergebleven ook te bestrijden.
Erfelijke aanleg voor borstkanker	<i>Erfelijke borstkanker</i>	Bij een erfelijke aanleg voor borstkanker heeft iemand een grotere kans om borstkanker te krijgen. Dat komt door bepaalde afwijkingen in de genen die degene van zijn of haar vader of moeder heeft gekregen. De genen die meestal betrokken zijn bij erfelijke aanleg voor borstkanker, heten BRCA1, BRCA2, PALB2, ATM en CHECK2. Ook fouten in andere genen kunnen een erfelijke aanleg voor borstkanker veroorzaken.
Erytheem		Een rood verkleurde huid.
Everolimus		Dit is een medicijn voor uitgezaaide borstkanker. Het zorgt ervoor dat de kankercellen meer gevoelig worden voor hormonale therapie.
Extranodale groei	<i>Extracapsulaire groei, extracapsulaire uitbreiding, kapsel doorbraak</i>	De uitzaaiing in de lymfeklier groeit door de wand van de klier heen.
Familieanamnese		De arts vraagt naar de medische voorgeschiedenis, en of kanker in de familie voorkomt.
FDG	<i>18F-FDG, fluorodeoxyglucose</i>	Dit is een radioactieve vloeistof. De vloeistof maakt kankercellen zichtbaar op de PET-scan, als er kankercellen aanwezig zijn. Voor de scan spuit de arts de vloeistof in.
Febriële neutropenie		Koorts en een laag aantal witte bloedcellen.
Fertiliteitsarts		Een arts die deskundig is op het gebied van vruchtbaarheid.
Fibroadenoom		Een goedaardige tumor in de borst.
Fibrose		Vorming van bindweefsel. Fibrose kan ontstaan door een litteken. Bijvoorbeeld na de operatie of bestraling.

Follikel stimulerend hormoon	FSH	Dit is een hormoon. Om te bepalen of een vrouw in de overgang is, krijgt zij een bloedonderzoek. Als een vrouw in de overgang is, heeft zij meer van dit hormoon in het bloed.
Follow-up	FU	Dit is de tijd na behandeling waarin de arts controleert of de kanker wegblijft en of er klachten zijn.
Fotonentherapie		Een vorm van bestraling met deeltjes die fotonen heten. Dit is de meest voorkomende soort bestraling.
Fracties	Fx	Het aantal keren dat iemand bestraling krijgt.
Fulvestrant		Fulvestrant is een medicijn. Het is een vorm van hormonale therapie. Hormonale therapie is eigenlijk anti-hormoontherapie. Fulvestrant is een nep-hormoon. Het voorkomt dat de echte hormonen oestrogeen en progesteron bij de kankercellen kunnen komen.
Gastro-intestinale klachten	Maag-darmklachten	Klachten aan de maag en darmen.
G-CSF		Een medicijn dat ervoor zorgt dat het beenmerg meer witte bloedcellen aanmaakt.
Geïsoleerde tumorcellen	Noi+, i+	Dit zijn hele kleine uitzaaiingen van de borstkanker. Ze zijn kleiner dan 0,2 millimeter. Deze kleine uitzaaiingen hebben vaak geen extra behandeling nodig.
Gemodificeerde radicale mastectomie	GRM	Dit is een operatie waarbij de arts de hele borst weghaalt, en tegelijk ook de lymfeklieren in de oksel (een okselkliertoilet).
Gen		Een gen is een stukje DNA. Elk gen heeft een specifieke DNA-code. Deze code bevat informatie over een bepaalde eigenschap of functie. Zo zijn er genen die eigenschappen bepalen, bijvoorbeeld welke bloedgroep of welke kleur ogen iemand heeft. Er zijn ook genen die bepaalde taken uitvoeren. Bijvoorbeeld wanneer een cel moet delen, of juist moet stoppen met delen. Een mens heeft ongeveer 25.000 genen.
Genetische variatie		Een verandering in de code van een gen.
Genprofieltest	MammaPrint, Oncotype DX	Een genprofieltest voorspelt het risico op uitzaaiingen. De test geeft een aanbeveling voor een aanvullende behandeling met chemotherapie.
Graad 1	Bloom Richardson graad I, goed gedifferentieerd	Graad 1 betekent dat de kankercellen nog lijken op gezonde cellen. De kankercellen groeien meestal langzaam.
Graad 2	Bloom Richardson graad II, matig gedifferentieerd	Graad 2 betekent dat de kankercellen minder lijken op gezonde cellen. De kankercellen groeien meestal sneller.

Graad 3	<i>Bloom Richardson graad III, slecht gedifferentieerd, weinig gedifferentieerd</i>	Graad 3 betekent dat de kankercellen (bijna) niet meer lijken op gezonde cellen. De kankercellen groeien veel sneller.
Gradering	<i>Bloom en Richardson, differentiatiegraad, Elston-Ellis modificatie van de Bloom en Richardson, gemodificeerde Bloom en Richardson, gradering, Nottingham histologische score, Nottingham score, tumorgraad</i>	Score voor hoe agressief de borstkanker is. Agressief betekent dat de kanker snel kan groeien en dat er een grotere kans is op uitzaaiingen. Volgens dit systeem zijn er 3 graderingen: graad 1, graad 2 en graad 3. De patholoog onderzoekt de borsttumor om de score te bepalen.
Gray	Gy	Dit is een maat voor de hoeveelheid straling. Hoe hoger het aantal Grays, hoe hoger de hoeveelheid bestraling.
Hamartoom		Een goedaardige tumor in de borst.
Hand-voetsyndroom		Pijnlijke, dikkere handen en voeten. Vaak is de huid droog, rood verkleurd en voelt de huid strak aan. Ook kan iemand blaren hebben. Dit kan een bijwerking zijn van bepaalde soorten chemotherapie.
Hematoom	<i>Blauwe plek</i>	Een bloeditstorting. Dit kan pijnlijk zijn, maar het geneest vanzelf.
Hemorragische diathese		Een hogere kans op bloedingen door een tekort aan bloedplaatjes.
HER2-positieve borstkanker		Bij HER2-positieve borstkanker zit er veel HER2 op de kankercellen. HER2 is een eiwit dat de groei en deling van normale borstcellen regelt. Als er veel HER2 aanwezig is, krijgen de kankercellen ook veel signalen om te groeien en te delen. Bij HER2-positieve borstkanker is een behandeling met doelgerichte therapie mogelijk.
Histologie	<i>Weefselonderzoek</i>	Dit is een onderzoek van weggehaald weefsel uit de afwijking.
Hormonale therapie	<i>Anti-hormoontherapie, endocriene therapie, hormoontherapie, HTx</i>	Hormonale therapie is eigenlijk een antihormoon therapie. Het zijn namelijk medicijnen die de aanmaak van hormonen beperken, of die hun invloed verminderen. De behandeling heeft alleen effect bij hormoongevoelige borstkanker. Die groeit onder invloed van hormonen. De medicijnen verspreiden zich via het bloed door het lichaam. Ze kunnen op bijna alle plaatsen kankercellen bereiken.
Hormoongevoelige borstkanker		Hormoongevoelige borstkanker betekent dat de borstkanker groeit door de hormonen oestrogeen en progesteron. Hormonen zijn stoffen die het lichaam zelf maakt. Ze hebben invloed op hoe het lichaam werkt. Oestrogeen en progesteron zijn belangrijke vrouwelijke hormonen.
Hormoongevoeligheid		Een percentage dat aangeeft in welke mate de kankercellen in de borst groeien door hormonen oestrogeen en progesteron. Bij een

		hormoongevoelige tumor is een behandeling met anti-hormonale therapie mogelijk.
Hyperpigmentatie		Bij hyperpigmentatie zit er te veel pigment in de huid. Hierdoor is de huid donkerder van kleur. Dit kan het gevolg zijn van bestraling op die plaats.
Hyperthermie		Hyperthermie is een behandeling die het gebied warm maakt waar de bestraling moet komen. De warmte zorgt ervoor dat de kankercellen meer gevoelig zijn voor de bestraling. Als de borstkanker is teruggekomen, kan de arts voorstellen om een tweede keer bestraling te geven, samen met hyperthermie.
Hypofractionering		Iemand krijgt minder vaak bestraling, maar de hoeveelheid straling per keer is wel iets hoger. Hierdoor hoeft de patiënt minder vaak naar het ziekenhuis te komen voor bestraling.
Inflammatoire borstkanker	<i>Mastitis carcinomatosa, ontstekingsborstkanker</i>	Een agressieve vorm van borstkanker. Inflammatoir betekent ontstoken. Het ziet eruit als een ontsteking in de borst.
Inframammair		Dit is de grens tussen de onderkant van de borst en de borstkas.
Insufficiëntiefractuur		Fractuur betekent botbreuk. Bij een insufficiëntiefractuur is het bot gebroken doordat het bot erg zwak is geworden. Een bot kan zwak worden door uitzaaiingen, of door osteoporose (botontkalking).
Internist-oncoloog	<i>Medisch oncoloog</i>	Een arts die gespecialiseerd is in kanker. Deze arts geeft bij borstkanker de behandeling met chemotherapie, hormonale therapie en doelgerichte therapie. Bij uitgezaaide borstkanker is de internist-oncoloog vaak de hoofdbehandelaar.
Intramammaire lymfeklier		Dit is een lymfeklier die zichtbaar kan zijn op de foto's en scans. Meestal gaat het om een goedaardige bevinding.
Intramusculair		In de spier.
Invasief		Invasief betekent dat de kanker andere weefsels kan binnendringen. Ook kan de tumor dan uitzaaien naar andere organen.
Invasief carcinoom NST	<i>Ductaal carcinoom</i>	Kanker die begonnen is in de buisjes van de melkklieren van de borst. NST staat voor: het niet-speciale type.
Inwendige bestraling	<i>Brachytherapie</i>	Dit is bestraling vanuit de binnenkant van het lichaam. Bij borstkanker is dat aan de binnenkant van de borst. De arts plaats hiervoor radioactieve jodiumbronnetjes in de borst. Hieruit komt de straling.

IORT	<i>Intra-operatieve radiotherapie</i>	Bestraling tijdens de operatie aan de borst. Hierdoor komt de straling alleen op de tumor en niet op het gezonde weefsel eromheen.
Irradicaal	<i>Snijvlak niet vrij</i>	Er zitten kankercellen in de rand van het weggehaalde weefsel van de operatie. Dat betekent dat er mogelijk ook nog kankercellen zijn achtergebleven in het lichaam. Een aanvullende behandeling is mogelijk nodig.
Jodiummarker	<i>I125-marker</i>	Dit is een klein metalen staafje. De radioloog plaatst dit staafje in de borst. Dat gebeurt meestal als de tumor niet goed voelbaar (palpabel) is, of bij een voorbehandeling met chemotherapie. Tijdens de operatie kan de chirurg dan goed zien waar de tumor zit. Zo weet de chirurg precies welk weefsel hij of zij moet weghalen.
Kalkspatjes	<i>Calcificaties</i>	Kleine hoopjes kalk in de borst. Die zijn vaak op een mammografie goed te zien.
Klierstations		Dit zijn gebieden in het lichaam met lymfeklieren. De klierstations van de borst zijn in de oksel, rondom het sleutelbeen en langs het borstbeen.
Klinisch geneticus		Een arts die expert is op het gebied van erfelijkheid.
Klinische genetica	<i>KG</i>	Een afdeling in het ziekenhuis die erfelijke aanleg voor kanker onderzoekt.
Kwaadaardig	<i>Kanker, maligne, maligniteit</i>	Bij een kwaadaardige tumor gaat het om kanker. De cellen in de tumor kunnen uitzaaien naar andere delen van het lichaam.
Kwadrant	<i>Quadrant</i>	De 4 kanten van de borst. Met het kwadrant zegt de arts in welk deel van de borst de tumor zit.
Laesie	<i>Afwijkend weefsel, haard</i>	Weefsel dat anders is dan het hoort te zijn. Een voorbeeld is een knobbel in de borst.
Lapatinib		Dit is een medicijn voor uitgezaaide borstkanker. Het remt de groei en deling van de kankercellen door ervoor te zorgen dat er geen energie meer naartoe gaat.
Lateraal		Dit geeft de plek aan waar de tumor zit. Lateraal betekent aan de buitenkant van het lichaam. Bij borstkanker betekent dit de zijkant van de borst, aan de kant van de arm.
Laterale uitloper		Borstweefsel dat zich bevindt aan de bovenste buitenkant van de borst. Het gebied van de oksel kan er ook nog bij horen.
LCIS	<i>Lobulair carcinoma in situ</i>	Onrustige, afwijkende cellen in de melkklieren van de borst. LCIS maakt de kans groter om borstkanker te krijgen.

LHRH-agonisten	<i>Buselerine, goselerine, leuproreline, triptoreline</i>	Een medicijn dat de werking van de eierstokken stillegt. Dit is in de behandeling van borstkanker nodig bij vrouwen die nog niet in de overgang zijn. De eierstokken maken het hormoon oestrogeen. Borstkankercellen kunnen groeien door dit hormoon. Door de eierstokken stil te leggen met een medicijn, is er ook minder oestrogeen voor de borstkankercellen. Dit medicijn geeft de arts met een injectie. Iedere maand of iedere 3 maanden is een nieuwe injectie nodig.
Li	<i>Linker, links</i>	Afkorting van: links of linker.
Lobulair carcinoom		Kanker die is ontstaan in de melkklieren van de borst.
Locoregionaal		Locoregionaal betekent de borst of de borstwand en de gebieden waar de lymfeklieren zitten.
Lokaal		Dit is het gebied van de borst of de borstwand.
Longfoto	<i>Thoraxfoto</i>	Een röntgenfoto van de borstkas. Een longfoto kan uitzaaiingen in de longen zichtbaar maken.
Longnoduli	<i>Longnodi</i>	Er zijn afwijkingen in de longen gevonden. Dit zou kunnen wijzen op uitzaaiingen in de longen. Bespreek met de arts wat dit precies betekent en of andere onderzoeken nodig zijn.
Lymfadenopathie		Vergrote of opgezette lymfeklieren. Bij borstkanker zitten deze lymfeklieren vaak in de oksel. Ook kan de arts de klieren voelen bij lichamenlijk onderzoek.
Lymfangio-invasieve groei		Dit betekent dat de tumor groeit in een bloedvat of lymfevat. Dit is een minder gunstig kenmerk van borstkanker.
Lymfklier geïsoleerde tumorcellen		Dit betekent dat in de lymfklier een paar kankercellen zijn gevonden.
Lymfklier macrometastase	<i>Lymfekliermetastase</i>	Dit betekent dat in de lymfklier een grotere uitzaaiing is gevonden.
Lymfklier micrometastase		Dit betekent dat in de lymfklier een kleinere uitzaaiing is gevonden.
Lymfocytair respons	<i>Intratumorale lymfocyten, TILs</i>	In welke mate het afweersysteem reageert op de kankercellen. En hoeveel afweercellen (lymfocyten) er bij de kankercellen aanwezig zijn. Dit staat meestal vermeldt in een percentage.
Lymfoedeem		Ophoping van vocht in de lymfevaten. Daardoor wordt de arm of borst dikker. Dit kan gebeuren na een operatie of bestraling van de lymfeklieren in de oksel.
Lythische uitzaaiing	<i>Osteolytische uitzaaiing</i>	Een uitzaaiing in de botten waarbij de uitgezaaide kankercellen het bot afbreken. Hierdoor kan het bot zwak en broos worden. Deze soort uitzaaiing komt bij borstkanker regelmatig voor.

Macrometastase		Dit zijn uitzaaiingen van de borstkanker in lymfeklieren. Macrometastasen zijn groter dan 2 millimeter.
Macroscopisch		Met het blote oog te zien.
Mamma	<i>Borst</i>	Dit betekent: borst.
Mammacareverpleegkundige		Verpleegkundige die gespecialiseerd is in borstkanker. Deze verpleegkundige begeleidt mensen met borstkanker, geeft antwoord op vragen en biedt emotionele ondersteuning. Soms is de mammacareverpleegkundige ook verpleegkundig specialist.
Mammapoli		Een afdeling in het ziekenhuis voor de behandeling van borstkanker, en andere (goedaardige) aandoeningen van de borst.
Mammografie	<i>Borstfoto, mammogram</i>	Een röntgenfoto van de borst.
Marge	<i>Afstand</i>	De afstand tussen de tumor en het snijvlak.
MARI-klier		Een lymfeklier met uitzaaiingen waarin de arts een marker heeft geplaatst.
MARI-procedure		Een lymfeklier met uitzaaiingen heeft een marker gekregen. Dat gebeurt meestal na een voorbehandeling met chemotherapie (neoadjuvante chemotherapie). Bij de operatie zoekt de chirurg deze klier op en verwijdert deze. Als de uitzaaiingen in de lymfeklier weg zijn, hoeven de rest van de lymfeklieren meestal geen behandeling meer te krijgen.
Massa		Een afwijking in de borst. Dit kan goedaardig zijn, of kwaadaardig. Om meer te weten te komen, kan de arts weefsel uit de massa te halen. De arts laat dit weefsel onderzoeken.
Mediaal		Dit geeft de plek aan waar de tumor zit. Mediaal betekent aan de binnenzijde. Bij borstkanker is dit het deel van de borst naast het borstbeen.
Meerveldentechniek		Er komt van verschillende kanten bestraling op de borst. Met de meerveldentechniek komt er minder hoge dosis straling in het gezonde weefsel rondom het te bestralen gebied.
Metabole activiteit	<i>Accumulatie, uptake</i>	Op de PET-scan is te zien dat een plek in het lichaam het ingespoten radioactief materiaal opneemt. Deze plek kan goedaardig zijn, of kwaadaardig. De arts kijkt ook naar andere kenmerken om te bepalen of het om kanker gaat.
Micrometastase		Dit zijn uitzaaiingen van de borstkanker in de lymfeklieren. Deze zijn heel klein. Ze zijn tussen de 0,2 en 2 millimeter groot.

MRI-scan		De MRI-scanner is een tunnel met een sterke magneet, radiogolven en een computer. De scanner maakt afbeeldingen van de borst en van andere organen.
Multidisciplinair overleg	<i>MDO</i>	Dit is een overleg tussen verschillende artsen, verpleegkundigen en andere zorgverleners die deskundig zijn op het gebied van borstkanker. Zij bekijken samen wat de beste behandeling voor iemand is.
Multifocaal		De borstkanker zit op meer dan 1 plek in de borst.
Mutatie	<i>Afwijking, pathogene variatie</i>	Een fout in het DNA die zorgt voor een ziekte, of voor een verhoogde kans op een ziekte.
Myalgie	<i>Sierpijn</i>	Pijn aan de spieren.
Neo-adjuvant		Een behandeling vóór de hoofdbehandeling. Meestal gaat het om een behandeling voor de operatie.
Neuropathie	<i>Zenuwschade</i>	Tintelingen en pijn aan de zenuwen in handen in voeten. Ook kan iemand minder gevoel hebben, of een branderig gevoel.
Neutrale variatie	<i>Onschuldige variant, polymorfisme</i>	Een verandering in het DNA die vaak voorkomt en die meestal geen ziekte veroorzaakt, of de kans op een ziekte verhoogt. Een onschuldige afwijking in het DNA dus.
Neutropenie		Dit is een tekort aan witte bloedcellen. Witte bloedcellen zijn belangrijk voor bescherming tegen infecties.
Niet-invasief		Niet-invasief betekent dat de tumorcellen nog niet door de wand van de melkbuisjes en melkklieren zijn gegroeid.
Non-mass enhancement		Op de MRI-scan is geen afwijking te zien. Terwijl er wel een plek in de borst een kleur krijgt door het contrastmiddel. Dit kan een aanwijzing zijn voor een andere ziekte. Of voor een voorstadium van borstkanker. De arts kan wat weefsel afnemen voor verder onderzoek.
Nucleair geneeskundige		Dit is een arts die gespecialiseerd is in beeldvormend onderzoek met gebruik van radioactieve stoffen.
Oestrogeen	<i>ER, oestradiol</i>	Een vrouwelijk hormoon. Kankercellen in de borst kunnen groeien door dit hormoon.
Okselklier		Een lymfeklier in de oksel. Als borstkanker uitzaait, is dat vaak als eerste naar de lymfeklieren in de oksel.

Okselkliertoilet	<i>OKD, okselklierdissectie, okselklierverwijdering</i>	Een okselkliertoilet is een operatie waarbij de chirurg alle lymfeklieren in de oksel verwijdert. De patholoog onderzoekt of er uitzaaiingen in de lymfeklieren zitten. Bij deze uitzaaiingen kan een aanvullende behandeling nodig zijn. Dat kan met chemotherapie, hormonale therapie, doelgerichte therapie en/of bestraling.
Oligo-uitzaaiingen		Oligo betekent weinig. Als het om 1 tot 3 uitzaaiingen gaat, heet dat oligo-uitzaaiingen.
Orale mucositis	<i>Oromucositis</i>	Ontsteking van het slijmvlies van de mond.
Osteoporose	<i>Botontkalking</i>	Het bot heeft te weinig kalk. Hierdoor is er een groter risico dat het bot breekt.
Overerving		Het doorgeven van een erfelijke aanleg voor kanker van ouder op kind.
Palliatief		Palliatief betekent dat de ziekte niet te genezen is. Degene met kanker kan niet meer beter worden. De behandeling heeft als doel om de ziekte te remmen en om klachten te verminderen.
Palpabel		Een zwelling of een bultje dat met de hand door de huid heen te voelen is.
Parasternaal		Naast het borstbeen.
Partiële borstbestraling		Dit is bestraling van een deel van de borst. Alleen het deel waar de tumor zit of zat, krijgt bestraling.
Pathologie-onderzoek	<i>PA, PAO</i>	Het onderzoeken van het weggehaalde weefsel. Hierbij gebruikt de patholoog ook een microscoop. Een microscoop vergoot de cellen heel sterk, zodat de patholoog deze goed kan bekijken.
Pathologisch bewezen	<i>PA-bewezen</i>	In het weggehaalde weefsel zijn daadwerkelijk kankercellen gevonden. Dit is aangetoond met het onderzoek van de patholoog.
Pathologische respons	<i>EUSOMA, mate van respons, PINDER, RCB</i>	De pathologische respons geeft aan hoe goed de kankercellen hebben gereageerd op een voorbehandeling vóór de operatie. Na de operatie onderzoekt de patholoog het weggehaalde weefsel en hoe goed het gereageerd heeft. De uitkomst van het onderzoek bepaalt of er na de operatie nog een aanvullende behandeling nodig is.
Patholoog	<i>Klinisch patholoog, patholoog-anatoom</i>	De patholoog is een medisch specialist die onderzoek doet op weggenomen weefsels en cellen. Dit materiaal is bij de biopsie, punctie en operatie weggehaald. Met het rapport van de patholoog kan de arts de definitieve diagnose stellen.
Pectoralis		Achter de borsten zitten de grote borstspieren. Dit zijn de pectoralis spieren.

Penetrantie		Dit is het risico dat iemand met een erfelijke aanleg voor kanker ook echt de ziekte krijgt. Bijvoorbeeld: een penetrantie van 50% betekent dat de helft van de mensen met een bepaalde erfelijke aanleg daadwerkelijk de ziekte krijgen.
Periareolair		Rondom de tepel.
Periclaviculaire lymfeklierregio		Periclaviculair betekent rondom het sleutelbeen. Het gaat om de lymfeklieren rondom het sleutelbeen.
Perimenopauzaal		De periode van de overgang.
Perimenopauzaal bij diagnose		Op het moment dat de arts de diagnose stelt, is de vrouw in de overgang.
Pertuzumab		Pertuzumab is een medicijn. Het is een vorm van doelgerichte therapie. Het werkt bij mensen met HER2-positieve borstkanker. Pertuzumab is altijd in combinatie met chemotherapie, en met het medicijn trastuzumab.
PET-CT-scan		Een PET-CT-scan is een PET-scan en een CT-scan ineen. Deze scan kan uitzaaiingen van kanker opsporen. Voor de scan wordt een licht radioactieve stof ingespoten.
Phyllodestumor		Phyllodestumor is een tumor in het bindweefsel van de borst. Het komt niet vaak voor en is meestal goedaardig.
Plastisch chirurg		De plastisch chirurg is een medisch specialist die de borstreconstructie uitvoert.
PMPS	<i>Post-mastectomie pijnsyndroom</i>	Hevige pijn in het geopereerde gebied, na de borstsparende operatie of na de borstamputatie. De pijn ontstaat door beschadiging van de zenuwen in de borst.
Polygenic Risk Score	<i>PRS</i>	De Polygenic Risk Score is een schatting van het risico om kanker te krijgen door een erfelijke aanleg. Deze score is een optelsom van meerdere losse risico's door verschillende afwijkingen in iemands genen.
Posterieure geluidstransmissie		Dit zijn kenmerken van de geluidsgolven bij een echografie. Met deze kenmerken kan de radioloog onderscheid maken tussen een goedaardige en kwaadaardige afwijking in de borst. Bij een kwaadaardige afwijking gaat het om borstkanker.
Postmenopauzaal		De periode nadat de vrouw in de overgang is geweest.
Postmenopauzaal bij diagnose		Op het moment dat de arts de diagnose stelt, is de vrouw in de overgang geweest.
Post-operatief		Nadat de operatie is gebeurd.

Preïmplantatie genetische diagnostiek	PGD	Een techniek om een kind te krijgen zonder de ziekteverwekkende erfelijke aanleg van 1 van de ouders. De bevruchting gebeurt met IVF, in een reageerbuis. Het lab onderzoekt of de embryo de erfelijke aanleg niet heeft. Als dat zo is, plaatst de arts de embryo in de baarmoeder en groeit het kindje tijdens de zwangerschap. Zo geven de ouders de erfelijke aanleg voor de ziekte niet door aan het kind.
Premature menopauze		Een vrouw komt op jonge leeftijd in de overgang.
Premenopauzaal		De periode voordat de vrouw de overgang in gaat.
Premenopauzaal bij diagnose		Op het moment dat de arts de diagnose stelt, is de vrouw nog niet in de overgang.
Prenatale diagnostiek	PD, prenataal onderzoek	Een onderzoek om een erfelijke aandoening op te sporen bij een ongeboren kind, tijdens de zwangerschap.
Pre-operatief		Voordat de operatie gaat gebeuren.
Profylactisch	Preventief	Profylactisch is om iets te voorkomen. Bijvoorbeeld het geven van antibiotica om ervoor zorgen dat iemand geen infectie krijgt.
Progesteron	PR	Een vrouwelijk hormoon. Kankercellen in de borst kunnen groeien door dit hormoon.
Progressie van ziekte	Progressief verloop	Hoe de ziekte vordert. Er zijn verschillende manieren om progressie van ziekte te bepalen. Klinisch: hoe voelt iemand zich, of hoe ziet de kanker eruit. Biochemisch: kijkende naar waardes in het bloed en de lever. Radiologisch: met een foto of scan kijken of de tumor groter is geworden.
Proliferatie	Celproliferatie, KI67, MIB1, proliferatiemarker	Hoe snel de kankercellen delen. Dit staat meestal uitgedrukt in een percentage. Hoe hoger het percentage, des te sneller de kankercellen delen.
Protonentherapie		Een vorm van bestraling met deeltjes die protonen heten. Protonen geven hun straling meer precies af dan fotonen. Dit zorgt ervoor dat er minder straling op het gezonde weefsel komt. Er ontstaat dan minder schade aan de gezonde cellen. Zo zijn de gevolgen op lange termijn minder. Vooral de kans op hartschade wordt zo lager.
Pruritus	Jeuk	Een kriebelend gevoel op de huid.
pTNM		De pTNM-score zegt iets over het stadium van de borstkanker. De patholoog geeft deze score na het onderzoeken van het weggehaalde weefsel bij de operatie. De p staat voor: pathologie.

Punctie		Bij een punctie zuigt de arts cellen en vocht op uit de afwijking in de borst. Dat gebeurt met een dunne, holle naald. Een verdoving is meestal niet nodig.
Radiatiemastitis		Een ontsteking van de borst, veroorzaakt door de bestraling. Bacteriën zorgen niet voor deze ontsteking. Daarom werken antibiotica niet.
Radiatie-oesophagitis		Een ontsteking of irritatie van de slokdarm. Dit komt door de bestraling. Bacteriën zorgen niet voor deze ontsteking. Daarom werken antibiotica niet.
Radiatiepneumonie		Pneumonie betekent longontsteking. Radiatiepneumonie is een longontsteking die komt door de bestraling. Mensen die last krijgen van deze bijwerking, krijgen dat pas na 3 tot 9 maanden na afloop van de bestraling. Bacteriën zorgen niet voor deze longontsteking. Daarom werken antibiotica niet.
Radicaal	<i>Snijvlak vrij</i>	Er zitten geen kankercellen in de rand van het weggehaalde weefsel van de operatie. De kans is groot dat bij de operatie alle kankercellen zijn weggehaald.
Radioloog		Deze arts bekijkt de arts de resultaten van het beeldvormend onderzoek. Zoals de mammografie, echografie, (PET-)CT-scan en MRI-scan. Ook voert de radioloog de punctie uit.
Radiotherapeut	<i>Radiotherapeut-oncoloog</i>	Een arts die gespecialiseerd is in de behandeling met bestraling. De radiotherapeut beoordeelt of bestraling nodig is. Als het nodig is, is deze arts ook verantwoordelijk voor het bestralingsplan, en voor de begeleiding van de patiënt tijdens de bestralingsserie en de eerste weken erna.
Rash	<i>Huiduitslag</i>	Op de huid zitten rode vlekken of bultjes die kunnen jeuken.
Re	<i>Rechter, rechts</i>	Afkorting van: rechts of rechter.
Recidief	<i>Terugkeer</i>	De borstkanker is weer terug.
Regionaal		Het gebied van de lymfeklieren rondom de borst. De lymfeklieren zitten in de oksel, bij het sleutelbeen en langs het borstbeen.
Remissie		De ziekte vermindert.
Representatief		Het weggehaalde weefsel dat de patholoog onderzoekt, geeft een goed beeld van de tumor in de borst. Het verwijderde weefsel is representatief voor de hele tumor.
Resectie	<i>Excisie, operatieve verwijdering</i>	Het weghalen van weefsel met een operatie. Bij borstkanker gaat het om het weghalen van de tumor.

Respons		De reactie van de kankercellen op een behandeling. De respons kan verschillend zijn: compleet (helemaal), partiële (gedeeltelijk) of geen.
Revisie		Het controleren van de resultaten van een onderzoek.
Rhinitis		Ontsteking van het slijmvlies van de neus.
Schildwachtklier	<i>Poortwachterklier, sentinel node, SN, SWK</i>	De schildwachtklier is de lymfeklier die als eerste het lymfevocht uit de tumor opvangt. Borstkanker kan uitzaaien naar de lymfeklieren. Als borstkanker uitzaait, is dat vaak als eerste naar de schildwachtklier.
Schildwachtklier	<i>Poortwachterklier, sentinel node, SN, SWK</i>	De schildwachtklier is de lymfeklier die als eerste het lymfevocht uit de tumor opvangt. Borstkanker kan uitzaaien naar de lymfeklieren. Als borstkanker uitzaait, is dat vaak als eerste naar de schildwachtklier.
Schildwachtklierprocedure	<i>Poortwachtersklierprocedure, sentinel lymph node biopsy, sentinel node procedure</i>	Een schildwachtklierprocedure is een operatie waarbij de chirurg de schildwachtklier opzoekt en verwijdert. Doel van dit onderzoek is om uitzaaiingen in de lymfeklieren zo vroeg mogelijk te ontdekken. De schildwachtklier is de lymfeklier die als eerste het lymfevocht uit de tumor opvangt. Om de schildwachtklier te vinden, krijgt de patiënt een klein beetje radioactieve vloeistof in de borst gespoten. Tijdens de operatie aan de borst spoort de arts de schildwachtklier op met een apparaatje dat radioactiviteit kan meten. Soms spuit de arts ook nog blauwe inkt in de buurt van tumor. De lymfebanen kleuren dan blauw. Zo kan de arts ze volgen tot aan de schildwachtklier. Dan verwijdert de arts de schildwachtklier. De patholoog onderzoekt of de er kankercellen zitten in de schildwachtklier.
Sclerotische uitzaaiing	<i>Osteoblastische uitzaaiing</i>	Een uitzaaiing in de botten waarbij de kankercellen ervoor zorgen dat er meer bot ontstaat. Hierdoor wordt het bot heel hard. Deze soort uitzaaiing komt bij borstkanker niet zo vaak voor.
Second opinion	<i>Tweede mening</i>	Een tweede, onafhankelijke mening over de behandeling van een andere arts in een ander ziekenhuis.
Sequentiële boost		Boost-bestraling is een extra dosis bestraling op een klein gebiedje. Bij een sequentiële boost krijgt eerst het hele gebied een aantal keren bestraling. Daarna volgen er een aantal boost-bestralingen op het gebied dat de hogere dosis straling nodig heeft.

Seroom	<i>Wondvochtophoping</i>	Een zwelling met vocht in de borst, of in de oksel. Een seroom kan ontstaan na de operatie. Uit de operatiewond komt vocht. Dat is normaal. In de eerste dagen na de operatie voert een drain (slangetje) het operatievocht af. Vaak wordt het vocht vanzelf minder. Maar soms ontstaat er een zwelling met vocht. Dan kan het nodig zijn om het vocht weg te zuigen met een punctie.
Simultaneous integrated boost	<i>SIB</i>	Boost-bestraling is een extra dosis straling op een klein gebiedje. Bij 'simultaneous integrated boost' gebeurt de boost-bestraling tegelijk met de bestraling van het gehele gebied. Het boost-gebied krijgt iedere dag een iets hogere dosis dan de rest van het weefsel.
Snijvlak	<i>Marge, resectiemarge</i>	Tijdens een operatie haalt de arts de tumor weg. De arts haalt ook wat gezond weefsel weg dat om de tumor heen zit. Zo heeft de arts meer zekerheid dat hij of zij zoveel mogelijk kankercellen verwijdert. Het snijvlak is de rand van gezond weefsel dat is weggehaald.
Subpectoraal		Achter de borsten zitten de grote borstspieren. De medische naam voor deze spieren is pectoralis. Subpectoraal betekent achter de grote borstspier.
Supraclaviculair		Boven het sleutelbeen.
SUVmax		Afkorting van: Standardized Uptake Value. Het is een maat voor de activiteit op de PET-scan. Het zegt iets over hoeveel radioactiviteit er is op een bepaalde plek op een bepaalde tijd. De arts vergelijkt dit met hoeveel radioactiviteit er zou zijn als het heel gelijkmatig verdeeld zou zijn. Als er veel radioactiviteit te zien is op de scan, kan dat betekenen dat er kanker is.
Systemische therapie		Dit is een verzamelnaam voor chemotherapie, doelgerichte therapie, anti-hormonale therapie en immunotherapie. Dit zijn behandelingen met medicijnen. Deze worden vaak voor of na een operatie gegeven. Deze medicijnen werken door het hele lichaam. Het doel is om kankercellen te verwijderen die zijn losgeraakt van de tumor.
Tamoxifen		Tamoxifen is een medicijn. Het is een vorm van hormonale therapie. Hormonale therapie is eigenlijk anti-hormoontherapie. Tamoxifen is een nep-hormoon. Het voorkomt dat de echte hormonen oestrogeen en progesteron bij de kankercellen kunnen komen.
Tepelinvasie		De borstkanker groeit tot in de tepel.

Thoraxwand		Dit is het deel van de borstwand achter de borst. Dit bestaat uit de ribben en spieren.
TNM	<i>Stadiëring, stadium-indeling, tumorclassificatie</i>	Deze score zegt iets over de grootte en mogelijke uitzaaiingen van borstkanker. De T geeft aan hoe groot de tumor in de borst is. De N geeft aan of de borstkanker uitgezaaid is naar de lymfeklieren rondom de borst. De M geeft aan of de borstkanker is uitgezaaid naar andere delen van het lichaam.
Topklier	<i>Okseltop</i>	De topklier is de lymfeklier die het hoogst in de oksel zit. Dit heet de okseltop. De topklier zit meestal dichtbij het sleutelbeen.
Totale remissie	<i>Complete remissie, volledige tumorregressie</i>	Er zijn geen kankercellen meer te vinden.
Toxiciteit		Bijwerkingen die door de behandeling kunnen ontstaan.
Tracer		Een tracer is een radioactieve vloeistof. Het lichaam neemt deze stof op. De stof is dan te zien op een PET-CT-scan.
Trastuzumab		Trastuzumab is een medicijn. Het is een vorm van doelgerichte therapie. Het werkt bij mensen met HER2-positieve borstkanker.
Trastuzumab-emtansine	<i>T-DM1</i>	Dit is een medicijn voor borstkanker. Het is een combinatie van trastuzumab en emtansine. Trastuzumab werkt bij een HER2-positieve tumor. Emtansine is een vorm van chemotherapie. In dit medicijn zorgt trastuzumab ervoor dat de chemotherapie alleen bij de borstkankercellen terecht komt.
Triple-negatieve borstkanker		Triple negatieve borstkanker is 3 keer negatief. De tumor groeit niet onder invloed van oestrogeen, progesteron of het eiwit HER2. De behandeling van triple negatieve borstkanker bestaat vaak uit chemotherapie, een operatie en bestraling.
Trombocytopenie		Een tekort aan bloedplaatjes. Bloedplaatjes zijn belangrijk voor de bloedstolling.
Trombo-embolische complicaties		Problemen met de bloedstolling.
Tumor		Dit is een zwelling. Een tumor kan goedaardig zijn, of kwaadaardig. Een kwaadaardige tumor is kanker.
Tumor flare		Deze bijwerking kan ontstaan bij een behandeling met anti-hormonale therapie als er botuitzaaiingen zijn. De pijn van de uitzaaiingen in de botten wordt heviger. Tumor flare treedt meestal een paar weken na de start van de behandeling op.
Tumorbed		Dit is de plek waar de tumor zat, voor de operatie.

Tumorload		Tumorload zegt iets over hoeveel uitzaaiingen er zijn. Een lage tumorload wil zeggen dat er weinig en kleine uitzaaiingen zijn. Bij een hoge tumorload zijn er veel en grote uitzaaiingen. Het zegt dus iets over de uitgebreidheid van de ziekte. Maar er is geen duidelijke grens tussen hoge en lage tumorload.
Tumorvrije marge		Tijdens een operatie haalt de arts de tumor weg. En ook een randje gezond weefsel dat om de tumor heen zit. Zo weet de arts meer zeker dat hij of zij alle kankercellen verwijdert. De afstand tussen de tumor en de rand van het weggehaalde weefsel zonder kankercellen heet tumorvrije marge.
Uitzaaiing	<i>Metastase</i>	Er zitten kankercellen van de tumor op andere plekken in het lichaam.
Ulceratie		De huid van de borst is kapot. Dit kan komen doordat de tumor doorgroeit in de huid. Het kan ook komen door een slechte genezing van de wond na de operatie.
Unifocaal		De borstkanker zit op 1 plek in de borst.
Variant van onzekere klinische betekenis	<i>VUS</i>	Dit gaat over een verandering in een gen. Het is niet duidelijk wat de gevolgen van die afwijking zijn. En die verandering iemand ziek kan maken.
Vascularisatie	<i>Doorbloeding</i>	De radioloog onderzoekt de doorbloeding van een afwijking of veranderd plekje in de borst.
Verdacht	<i>Suspect</i>	De arts heeft een afwijking gezien. Mogelijk is het kanker, maar dat is nog niet zeker.
Verpleegkundig specialist		Een gespecialiseerd verpleegkundige die nieuwe patiënten onderzoekt en begeleidt, en samen met de chirurg het behandelplan uitlegt. Coördineert ook de behandeling en zorg op de polikliniek en geeft voorlichting en ondersteuning aan patiënten.
Verwijde ductus	<i>Verwijde melkgang</i>	Dit is een melkbuisje in de borst dat wijder is dan de andere melkbuisjes. De radioloog kan het verwijde buisje verder bekijken met een foto of een scan. De radioloog kan ook wat weefsel uit het verwijde melkbuisje weghalen voor verder onderzoek.
Vetnecrose		Het afsterven van vetweefsel. Dit kan optreden na bijvoorbeeld een borstoperatie. Vetnecrose voelt aan als een stevig knobbeltje. Het knobbeltje doet meestal geen pijn. Een behandeling is niet nodig, het is een goedaardige afwijking.
VG	<i>Voorgeschiedenis</i>	Afkorting van: voorgeschiedenis.
Vochtretentie		Het lichaam houdt vocht vast.

WGBO	<i>Wet op de Geneeskundige Behandelovereenkomst</i>	Deze wet gaat over de rechten, plichten en privacy van patiënten.
WHO PS		Dit is een score die aangeeft hoe goed de conditie van een persoon is.
Whole exome sequencing (WES)	<i>Exoomsequencing, WES</i>	Dit is een techniek van DNA-onderzoek die erfelijke aanleg en aangeboren aandoeningen opspoot. Bij whole exome sequencing kijkt men niet naar het hele DNA, maar alleen naar dat deel van het DNA dat het belangrijkste is voor de werking van een cel. Dit is het gedeelte dat bestaat uit alle genen (het exoom).
ycTNM		De ycTNM-score zegt iets over het stadium van de borstkanker na een voorbehandeling voor de operatie. Meestal is dat een voorbehandeling met chemotherapie. De arts geeft deze score na lichamelijk onderzoek en beeldonderzoek, zoals de echografie en scans.
ypTNM		De ypTNM-score zegt iets over het stadium van de borstkanker na een voorbehandeling en na de operatie. Meestal is dat een voorbehandeling met chemotherapie. De patholoog geeft deze score na het onderzoeken van het weggehaalde weefsel bij de operatie.
Ziekte van Paget		De ziekte van Paget is een voorloper van borstkanker. Er zitten tumorcellen in de bovenste laag van de huid, meestal in of rondom de tepel. Het is een zeldzame aandoening. Bij de ziekte van Paget onderzoekt de arts ook of er dieper in de borst ook kwaadaardige cellen aanwezig zijn.